

UDENRIGSMINISTERIET

20. januar 2015
Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til
handels- og udviklingsministeren af 5.
januar 2015. URU alm. del – spørgsmål 75
stillet af Christian Juhl (EL).

URU alm.del spørgsmål 75

”I forlængelse af DanWatch’s afsløringer af danske pensionssekskabers investering i Syngenta, jf. artikel af 26. december 2014 på DanWatch’s hjemmeside med tilhørende links til rapport og film, bedes ministeren, evt. med bidrag fra andre ministerier, besvare følgende spørgsmål:

- 1) Har der været involveret dansk udviklingsbistand eller erhvervsbistand direkte eller indirekte i aktiviteter, som beskrives i DanWatch’s film om indiske gælds-slaver?
- 2) Kan der opstilles regler, der forhindrer eller begrænser danske pensionssekskabers og investeringsforeningers engagement i den slags aktiviteter?
- 3) Hvilke muligheder er der for, at dansk udviklingsbistand kan bruges til at gøre gælds-slaver i Syd fri af ublu udlånere og kyniske agro-virksomheder som Syngenta?
- 4) Hvilke muligheder er der for, at dansk udviklingsbistand kan bruges til at sikre, at landmændene gøres fri af multinationale agro-virksomheders patent på frø, gødning og sprøjtegifte?
- 5) Hvilke muligheder er der internationalt for, f.eks. via FN og internationale regler/aftaler, at stoppe eller begrænse disse multinationale agro-virksomheders udbytning af verdens fattigste bønder?”

Svar:

Ad 1)

Der er ikke samarbejde med Syngenta i Indien, hverken gennem dansk bilateralt udviklingssamarbejde eller Eksportrådet. Invest in Denmark har haft en begrænset dialog med Syngenta vedrørende dennes aktiviteter i Danmark.

Det bemærkes endvidere at dansk udviklingsbistand til Indien siden 2005 har være begrænset og hovedsageligt omfattet civilsamfundsstøtte.

Ad 2)

Der foreligger omfattende internationale retningslinjer for ansvarlige investeringer. Det er pensionskassernes og investeringsselskabernes eget ansvar at leve op til disse retningslinjer, herunder fastsætte deres egne strategier for ansvarlige investeringer.

Der findes i dag ingen danske offentlige regler for ansvarlige investeringer hos danske pensionskasser. Det er op til pensionskasserne selv at fastsætte deres egne strategier for ansvarlige investeringer. Det samme gælder for andre institutionelle investorer, investeringsforeninger, banker mv.

Ad 3)

Landbrugere, der dyrker små landbrug, udgør en meget stor, kompleks og diversificeret målgruppe, som er udfordrende at hjælpe. Internationale organisationer inkl. International Fund for Agricultural Development (IFAD) og Consultative Group to Assist the Poor (CGAP) skønner, at der globalt er mindst 500 millioner landbrugere med små brug, som med deres familier repræsenterer omkring 2,5 milliarder mennesker. Endvidere at kun en lille del af disse, omkring 35 millioner, svarende til omkring 7 pct. af den samlede målgruppe, indgår i formaliserede og kommercielle værdikæder. Resten er subsistensbønder, som står helt udenfor værdikæderne (omkring 300 millioner) eller kun i mindre udstrækning er tilknyttet kommercielle værdikæder (165 millioner).

At sikre investeringer og udvikling blandt disse landbrug er centralt. Både for at komme ekstrem fattigdom og sult til livs og for at kunne sikre den fremtidige globale fødevarerforsyning. Danida har som mange andre udviklingspartnere igennem de seneste årtier derfor også målrettet arbejdet med at forbedre produktionsvilkårene for små landbrug med kommercielt potentiale ved bl.a. at integrere dem i nationale, regionale og internationale værdikæder, som understøtter landbrugernes rettigheder og muligheder, og som er baseret på ansvarlige og transparente forretningsprincipper. Der er i denne forbindelse fokus på en række forskellige indsatser, herunder forskning, kapacitetsopbygning og adgang til billige og ansvarlige finansielle ydelser.

Ad 4)

Det er vigtigt at understrege at internationale agro-virksomheder også fremover vil spille en betydelig rolle i den globale produktion og handel med fødevarer. Der er ingen nemme løsninger til at sikre, at små landbrug kan frigøres fra multinationale agro-virksomheders patenter på frø, gødning og sprøjtegifte. En vigtig tilgang er at fremme en konstruktiv og vedholdende CSR-dialog med de store multinationale agroindustrier.

Det er en prioritet i krydsfeltet mellem handel og udvikling for Danmark at højne virksomheders samfundsansvar i globale værdikæder, både danske og internationale virksomheder. Civilsamfundet og pressen har en central rolle at spille i forhold til at fremme gennemsigtighed i virksomheders efterlevelse af retningslinjer og standarder for samfundsansvar.

Danmark støtter endvidere et program under biodiversitetskonventionen, der udfordrer patentrettigheder, som ikke gavner landbrugere med småbrug. Programmet er det første globale tiltag til oprettelse af et gennemsigtigt, internationalt aftalegrundlag for handel med og udnyttelse af genetisk materiale til gavn også for fattige, naturressourceafhængige befolkninger.

Ad 5)

FN er aktivt engageret i det komplekse arbejde, som det er at sikre fattige bønders tilknytning til kommercielle markeder med henblik på inklusiv og bæredygtig vækst. Respekt for menneskerettigheder er et gennemgående tema i dette arbejde, ligesom det er det i FN's arbejde med at styrke private virksomheders sociale ansvar. Ifølge FN's 'Guiding Principles on Business and Human Rights' har virksomheder en forpligtelse til at sikre respekt for menneskerettigheder i forbindelse med virksomhedens aktiviteter. Danmark støtter aktivt FN i arbejdet for global implementering af principperne, bl.a. gennem UN Working Group on Business and Human Rights. Særlige principper for ansvarlig investering i landbrug er desuden iværksat i internationalt regi med henblik på at skabe rammerne for nationale politikker og internationale investeringer.